

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Dissertationes De Actibus Humanis

Karchne, Simon

Augustæ Vindelicorum & Græcensis, 1716

De circumstantia ubi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39981

discussa de scandalo à num. 71. ad 78. & à num. 117. ad 146.

Dices: si scandalum prævisum auget malitiam, sequitur scandalizantem gravius delinquere quàm innocentem occidens; hic enim infert damnum temporale solum; scandalizans autem spirituale, quod est gravius temporali.

Respondeo nego sequelam: quia gravitas peccati non est æstimanda ex solo damno, sed etiam ex modo influendi in damnum; nam dando occasionem scandali permittitur libertas id committendi, homicida autem violenter excipit vitam. Ut ergo, ubi est gravius damnum, sit etiam gravius peccatum, debet esse par modus influendi, & cætera omnia æqualia, proinde etiam par prohibitio.

Hinc reflexè committens veniale non peccat gravius, quàm se occidendo, quia lex prohibens damna venialium moralia non est æqualis legi prohibendi grave damnum physicum.

Respondeo ad secundum in quæst. propositum sufficere ea, quæ requisita sunt à n. 40. ad 78.

De circumstantia ubi.

632. Quæres primò: quid significet in actu morali circumstantia loci, an augeat, aut mutet speciem? Respondeo ad primum significare locum sacrum, aut profanum, publicum, aut privatum, in quo fit peccatum. Peccata publica, id est, facta coram multis, communiter habent annexam malitiam scandali indirecti contra charitatem, quo casu necessario est explicanda circumstan-

tia hæc. Aliquando eadem publicitas multum auget malitiam intra eandem speciem: ut si publice coram multis graviter detrahas, aut calumnieris.

Locus aliquando non est circumstantia, sed dat primam sive substantialem malitiam: ut si celebres in loco profano, aut in templo sexerceas sine necessitate copulam conjugalem, aut si ex loco sacro iudex Reum contra Religionem loco debitam extrahat, aut ibi exerceat iudicium: Ratio, quia hi, & similes actus carent alia malitia præter illam, quæ opponitur reverentiæ loci sacri.

Quando autem aliunde actus habet malitiam, locus tunc est circumstantia ejus peccati, datque malitiam specie diversam, ut mox patebit. Per hæc responsum est ad 2. & tertium.

633. Quæres secundò: quæ peccata in Ecclesia commissa à loci sacri circumstantia novam acquirunt speciem malitiæ sacrilegij? Omnia mortalia hanc contrahere necessario explicandam sive sint externa sive interna docuit Joan. Medin. cod. de Pœnit. tr. 2. q. 9.

Verius negat communior cum Lugo de Pœnit. D. 16. n. 465.

Respondeo igitur: non omnia peccata novam specie malitiam sacrilegij inducere ex loco sacro: nam certum est ad discernendam hanc in peccatis malitiam non esse attendendum ad gravitatem peccatorum, quæ in loco sacro committuntur; aliàs odium DEI, & hæresis, utpote gravissima in eo commissa, forent sacrilegia: quod non est verum.

Item omnia verba impudica, & actus inhonesti inter solutos continerent Sacrilegium (quod probabilius non subsistit)

fit) quia omnes illi sunt graviore, quam sit copula conjugalis de se licita, quæ tamen secundum omnes citra necessitatem exercita fit Sacrilegia, Sanch. lib. 9. de Matr, D. 15. n. 4.

Cum quo hic juncto num. 21. Valsq. 1. 2. D. 98. à num. 4. Lug. num. 464.

Respondeo: illa peccata duntaxat sumere gravitatem Sacrilegij ex loco sacro quæ directè adversantur sanctitati, aut immunitati loci quoad ea, ad quæ sanctificatus est ab Ecclesia, atque ea gravitas Sacrilegij potissimum defumitur ex prohibitione Ecclesiæ statuentis per certos actus pollui, id est, profanari Ecclesiam, seu redigi ad illum statum, in quo novè indiget reconciliatione, dummodo fiant cum peccato mortali, Lug: de Evch. D. 20. num. 54. Ecclesia autem locum sacrum destinavit ad celebranda divina, sepeliendos mortuos, ac securitatem illuc confugientium, aut ad securam rerum illic depositarum custodiam.

634. Deduco primo sequentibus actibus graviter profanari Ecclesiam, esseque graviter sacrilegos. Primò sepulchra non baptizati, etiam infantis seorsim sepulti. Lug. num. 57. aut excommunicati non tolerati in loco sacro, aut extractione personæ gaudentis asylo.

Secundò voluntaria effusione sanguinis notabilis ex gravi vulnere, item notabilis feminis effusione, idem enim denotat vox effusio, Amic. to. 7. de Sacram. D. 33. num. 337. Non ergo sufficiunt pauca gutta, Lug. cit. num. 55. nec sanguinis profluvium ex levi vulnere: ut, si duo rixantes sibi eliciant copiam san-

guinis, ex percussione nasi, aut auriculae latione, Lug. de Pœnit. D. 16. num. 468. negans percussorem gravem sine effuso sanguine fieri sacrilegam. Si mors sequitur in Ecclesia sine sanguinis effusione e.g. ex contusione pollui Ecclesiam, tradit de Evch. cit. D. 20. num. 53. extendens cum communione contra Soarez, licet mors sequatur extra Ecclesiam, quia tota actio injuriosa est posita in Ecclesia, etsi ante mortem nondum polluta censetur: sicut polluitur vulnere in Ecclesia inflictio, etsi effusio fiat extra illam. Econtra non profanatur ex gravi vulnere inflictio extra Ecclesiam, esto mors sit secuta in Ecclesia: esto autem vulnerans sit extra Ecclesiam, si tamen vulnus inflictum sit in Ecclesia polluitur: ut si existens extra Ecclesiam trajiciat hominem in Ecclesia, Lug. n. 52. quo loco non requirit, ut laedens sit intra Ecclesiam, nec ut laesus in Ecclesia sanguinet in eadem.

Ut Ecclesia polluatur per sepulchram excommunicati non tolerati, nempe denunciati, aut Notorij Clerici percussoris, non requiritur peccatum mortale. Lug. num. 57. at bene, ut censetur profana per voluntariam sanguinis, & feminis effusionem. Idem nu. 55. Profanari autem per copulam conjugalem vera sustinet sententia cum cit. Sanch. quod Jus Canonicum c. fin. de Consecrat. Ecclesia, &c. statuat pollui sine distinctione, ad quod, quia necesse est copulã conjugale fieri cum peccato mortali, sequitur, si fiat ex necessitate, ut si conjuges essent obsessi diu in Ecclesia, per eorum copulam tunc non pollui. Sanch. num. 12. & num. 13. ubi reprobatur requirere-

quirentes, ut in alterutro evitetur incontinentiæ periculum: hoc quidem urget, facitque copulam licitam, non tamen est necessarium, sed sufficit, quod communiter addit tale periculum, etsi etiam in particularibus eventibus & conjugibus absit: lex enim attendit ad ea, quæ frequententer contingunt.

635. Deduco tertio: probabilius contrahitur malitia sacrilegij per effusionem sanguinis, aut seminis etiam occultam, Ecclesiæque polluitur, quia censetur postea polluta Ecclesia, si effusio prius occulta evadat publica, ergo tunc esset contra Ecclesiæ prohibitionem, sed contra hanc tempore publicitatis non peccaretur, ergo fuit antecedenter effusio sacrilega. Ita Lug. *de Pœnit. D. 16. n. 462.* Soarez *to. 1. de Relig. lib. 3. c. 7. n. 4.* Sanch. *n. 11. contra Vasq. 1. 2. D. 98. c. 3. n. 6.* Pont. *de Matr. lib. 10. c. 10. n. 15.* non improbabiler arbitantes: non violari locum sacrum, nisi per notoriam effusionem.

Deduco quarto: est vero similior opinio verbis, aspectibus, ac tactibus impudicis etiam inter pudenda in loco sacro exercitis non contrahi mortale sacrilegium Lug. *num. 464.* Sanch. *num. 20. & 21.* contra alios universim damnantes gravis sacrilegij omnes impudicos. Limitant uterque fieri sacrilegos, dum sunt præfati actus cum periculo pollutionis, tunc enim prohibitio Ecclesiæ cadens supra pollutionem etiam comprehendit hujus periculum.

Ratio deductionis est, quod Ecclesia non statuerit profanari Ecclesiam hujusmodi actibus, sed solâ copulâ, &

pollutione, ergo his solùm, & non illis contrahitur sacrilegium.

Econtra Tamb. *lib. 7. Decal. c. 2. §. 1. num. 10.* negat limitationem: quia aliàs etiam turpes cogitationes essent sacrilegæ ex annexo tali periculo, quod tamen ipse Lugo negat. Ratio hujus: quod probabilius sit eum non peccare in lege humanam, qui se exponit proximo periculo illam violandi. Cardenas *Crisis Theolog. D. 39. c. 2.* aditus enim proximi periculi violandi legem humanam nec directè, nec indirectè est prohibitus lege humanâ, non directè, in dubio enim, an lex aliquid præcipiat, aut prohibeat? *juxta C. contra eum de R. I. in 6. est contra eum, qui legem dicere potuit apertius, facienda interpretatio, & L. semper ff. de R. I. semper in obscuris, quod minimum est, sequimur?* atqui dubium est, an lex humana prohibeat aditum periculi proximi, Non etiam indirectè, quia illa duntaxat indirectè præcipiuntur præcepto directè altero, sine quibus hoc physicè consistere non potest, sed potest observari præceptum legis humanæ e. g. de jejunio, &c. etsi non videretur periculum violandi; nam hoc non necessitat physicè ad lapsum. Nunc subsumo, sed malitia violationis Ecclesiæ prohibetur solo præcepto Ecclesiæ Sanch. *num. 4.* cum Valent. Vasq. Ergo.

Respondeo me probabiliter subscribere opinioni Tamburini ob rationem ex Cardenas, quâ usus sum *de Actib. Hum. in tr. de Legib. num. 112.*

636. Amicus *de Matr. D. 26. S. 4.* acriter propugnat malitiam sacrilegij non desumi ex prohibitione Ecclesiæ, sed

sed ex indecentia, quam ipsæ actiones ex se habent cum loci sanctitate: ex quo inferunt tactus impudicos ibi exercitos esse sacrilegos, internos autem nullo maculari sacrilegio, nisi habeant pro objecto circumstantiam loci sacri: ut si quis sive intra sive extra Ecclesiam concipiat desiderium copulam exercendi intra Ecclesiam, secus et si concipiat intra Ecclesiam, dummodo desiderium habeat pro objecto copulam exercendam extra Ecclesiam: disparitas est, quod in secundo casu locus se habeat solum ex parte subjecti, in primo verò se habeat ex parte objecti, seu sit objectum actus. Hoc etiam concedit Lugo *num.* 465.

Amicum quo ad aliquas actiones sequitur Lug. *num.* 467. censens seclusa Ecclesiæ prohibitionem quasdam actiones graviter opponi reverentiæ loco sacro debita: ut si quis publicè in Ecclesia fornicaretur, aut jumenta induceret, aut in Altari Sacro idolo sacrificaret.

Ad hunc sensum vult intelligendos illos Doctores, qui asserunt: reos esse gravis sacrilegij, qui exercent in Ecclesia comœdias lascivas, negotiationes nimis profanas, mercatum publicum. Idem *num.* 466. sentit de omni peccato commisso in Ecclesia, quod contrahat levem irreverentiam sacrilegij contra Religionem.

Respondeo hæc ex Amico, & Lugo, sicut facillè asseruntur, ita negantur jure violari virtutem Religionis seclusa Ecclesiæ prohibitionem.

637. Quares tertio: quando furtum rei in loco, aut de loco sacro acceptæ acquirat specialem malitiam sacrilegij explicandam necessario? Lugo de

Pœnit. D. 16. *num.* 470. Ex Th. Zerola in *praxi Pœnit. c.* 12. *q.* 17. quod, ut res censeatur accepta de loco sacro, non sufficiat rem esse in loco sacro, sed insuper aliquo modo debet pertinere ad locum titulo aut Domini, aut Custodiæ, seu depositi, aut commodati.

Respondeo Joannem Papam *C. quis inventus* 17. *q.* 4. tres species furti ponere, per quas polluitur Ecclesia auferendo sacrum de sacro, e.g. calicem ex illa, vel non sacrum de sacro (per non sacrum hic intelligitur res purè profana) vel sacrum de non sacro, puta consecratum calicem, aut vestes benedictas ad cultum divinum reservatas in loco non sacro: per ly sacrum, dum appellatur res, indicatur quidquid est Ecclesiæ dedicatum, aut cultui divino deputatum. Per primam, & ultimam speciem furti contrahi sacrilegium concordant Doctores, estque venior sententia apud Lugo *num.* 471. contra Fagundez duplex specie sacrilegium committi furando rem sacram de loco sacro, quia secundum receptam doctrinam S. Th. 2. 2. *q.* 99. *Art.* 3. tria genera sunt sacrilegij: circa personas sacras, locum sacrum, & rem sacram, quorum quodvis specie differt ab altero, ergo ubi duplex est genus, uti est, dum res sacra tollitur de loco sacro, duplex specie committitur sacrilegium.

Circa secundam speciem furti, quo res non sacra tollitur ex loco sacro, verius est non esse sacrilegium furem, qui crumenam in Ecclesia accipit ex sacro homini, Lug. *num.* 470. contra Soarez Valsq. Valent. quia crumena materialiter se habet, seu per accidens tunc existit in loco sacro, è contra per se, dum illi com-

moda-

modatur in usum, aut pro securitate deponitur.

638. Quares quartò: quid veniat nomine loci sacri ad effectum sacrilegij in peccatis, quæ juxta dicta commissa in loco sacro evadunt sacrilega.

Respondeo primò cum Lug. n. 474. videri certum quoad peccata carnalia, & furta non venire claustra, aut habitationem Regularium, aliàs omnes se ibi poluentes forent sacrilegi.

Respondeo secundò cum eodem de Evch. D. 20. num. 58. etiam non venire oratoria priavata etiam destinata ab Episcopo ad celebrandum, non campanille adhærens Ecclesiæ, non sacristiam, non capacitatem supra tabulatum Ecclesiæ: at bene spatium intra tabulatum, & pavementum illius cum capellis subterraneis, & superioribus, & annexo cæmeterio, proinde polluta Ecclesia polluitur etiam illud, non vicissim; accessorium enim sequitur naturam principalis, non e contra: unde reconciliatâ Ecclesiâ etiam reconciliatur cæmeterium: si plura sint cæmeteria, uno polluto non est pollutum alterum, neutrum enim est alterius accessorium.

Respondeo tertio ad effectum asyli, seu privilegij ne quis extrahi possit ex loco sacro venit tota fabrica etiam tectum, partes exteriores parietum, sacristia, campanille, cæmeterium, monasteria, Hospitalia Authoritate Episcopi erecta.

De Circumstantia quibus Auxilijs.

639. Nominè circumstantiæ quibus auxilijs intelliguntur quævis
R. P. Karch, Diss.

instrumenta, seu media, quibus quis usus est ad actum moralem bonum, aut malum, tam inanimata, quam animata: ut Sclopus, Gladius, Venenum, Sacramenta, res Sacræ, Homines, Dæmones, occasionesque voluntariæ peccandi proximæ: istæ non mutant speciem peccati, sed aggravant, nec fundant peccatum numero distinctum, cujus est periculum, dum hoc aditur, animo peccandi, & ipsam peccatum sequitur e. g. fornicatio: unde tunc non est obligatio exponendi aditum periculi: secus si quis adeat periculum proximum sine causa sufficienti animo non peccandi, at postea ibi constitutus succumbat: tunc enim, cum aditus sit peccatum numero distinctum à postea secuto, oportet utrumque exprimere.

Qualitas instrumenti ordinariè non variat speciem, nisi sit specialiter prohibitum, ut si occidas medio magico, aut rebus Sacris, vel Sacramentis sis abusus ad finem malum obtinendum contra virtutem Religionis.

Si medijs instrumentis animatis exquiras pravam intentionem e. g. hominibus à te inductis tuo Consilio, jussu, exemplo peccas malitiâ novâ scandali directi, aut indirecti, imò relate ad quædam scelera qualitas personæ inductæ est explicanda: ut si inducas personam sacram, conjugatam, &c. ad actum turpem.

Unde à fortiori explicanda est circumstantia Dæmonis, si quis expressè, aut tacitè auxilio ejus utitur ad mali executionem, additur enim species superstitionis.

P p p

De